

Akreditavimo tarnyboje

Tarptautinės patirties semiasi tikslingai

Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos (toliau - Akreditavimo tarnyba) Medicinos technologijų skyriaus vyr. specialistė Vitalija Keršytė sako, kad drauge su Austrijos specialistais vykdomas projektas suteikia daugiau pasitikėjimo savo jėgomis. „Medicininį

technologijų vertinimus atlikdavome ir anksčiau, o šis projektas - ne tik puiki proga patikrinti žinias, ar teisingai vertiname, bet ir pasisemti patirties. Austrija šioje srityje Lietuvą gerokai lenkia. Vadinasi, mums reikia juos pasivyti, kad būtume lygiaverčiai partneriai“, - sako V.Keršytė.

Evelina Machova

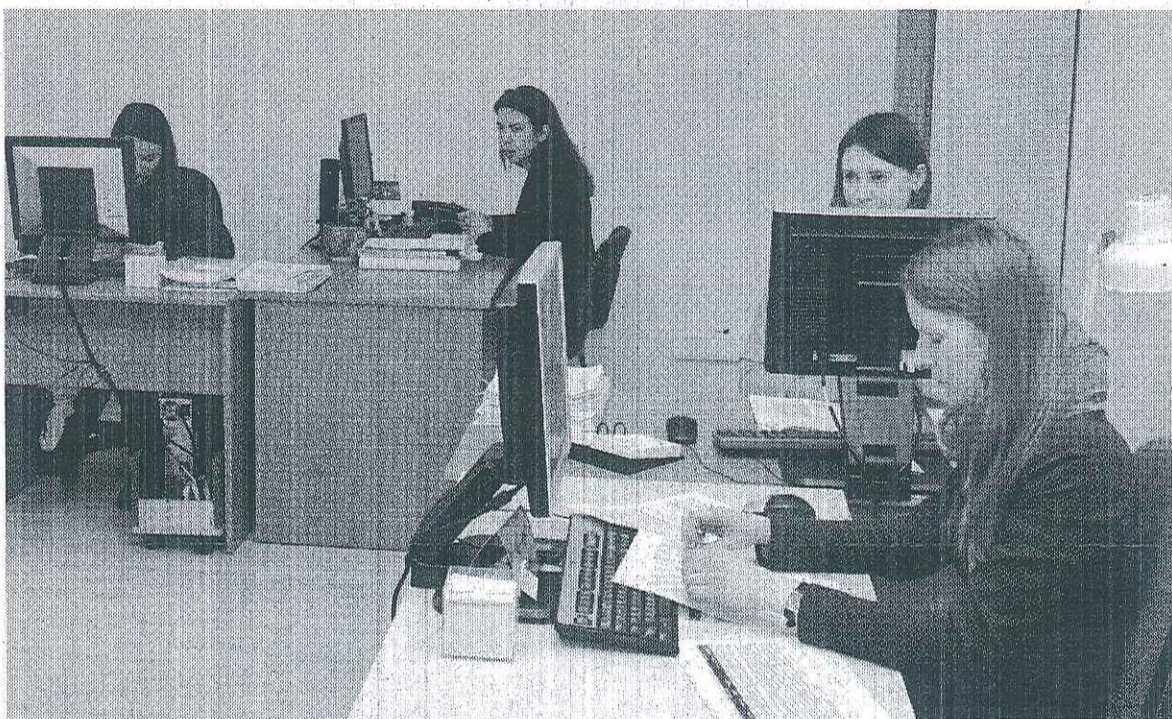
Taupo laiką

Lietuvos specialistų situacija medicinos technologijų vertinimo srityje tikrai nėra bloga, greičiau, priešingai. „Esame pakankamai pažengę ir užsienio kolegos mus nebloggerai vertina. Gal tik šiek tiek trūko metodologinės tvarkos. Dabar gi, suvienodinus metodologijas ir visus technologijų vertinimo žingsnius, mūsų atliktu darbu galės naudotis ir užsienio kolegos, nes visi vertinimai atliekami anglų kalba. Tačiau, jei norime būti tarptautinio lygmens ekspertai, neturime kitos išeities“, - sako V.Keršytė.

Kaip vieną svarbiausių šio projekto privalumų specialistė įvardija galimybes ne tik keistis pirminių tyrimų informacija, bet ir naudotis užsienio kolegų atliktais sveikatos technologijų vertinimais. Juos galima lyginti ir adaptuoti konkrečiai šaliai. „Taupysime ir laiką: jei kolegos svetur bus atlikę technologijos saugumo ir klinikinio efektyvumo analizes, mums tereikės atnaujinti bei apskaičiuoti ekonominį efektyvumą būtent mūsų populiacijai. Tai ženkliai sutrumpins sveikatos technologijų vertinimo laiką ir padės išvengti darbų dubliavimo“, - privalumus vardija V.Keršytė.

Dirba tikslingai

Pasak Akreditavimo tarnybos Medicinos technologijų vertinimo skyriaus specialistę, vertinimų seka panaši, skiriasi tik iškeltos užduotys. „Visų technologijų vertinimo etapai panašūs: pirmiausia renkama literatūros šaltiniai, analizuojami klinikiniai tyrimai. Turint visus šiuos dėtmenis jau galima vertinti sveikatos technologijų saugumą bei efektyvumą. Tarkim, dabar vykdydami projektą kartu su austrais praktinių užduočių metu vertiname dvi technologijas. Abi jas Austrijos specialistai buvo įvertinę prieš penkerius metus. Tačiau medicina nestovi vietoje ir visas šias medicinos technologijas kas keletą

Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyboje vyksta technologijų vertinimo mokymai

metų reikia įvertinti iš naujo. Taigi šiuo projektu ne tik mokomės, bet ir dirbame tikslingai - mūsų vertinimai bus patalpinti tarptautiniame tinkle ir kiti kolegos galės jais naudotis. Taip pat jie bus patalpinti ir mūsų sistemoje - vadinasi, atnaujinsime ir savo duomenų bazę, ir įplauksime į tarptautinius vandenius“, - sako Medicinos technologijų skyriaus vedėja Gintarė Mikšienė.

Vertina dvi technologijas

Mokymų metu vertinamos dvi technologijos. Pirmoji - aukšto intensyvumo fokusuotas ultragarsas (HIFU). Tai, pasak specialistų, pakankamai nauja technologija, tad jų tikslas - palyginti šią technologiją su kitomis ir įvertinti jos pranašumus, gydant prostatos vėžį.

Medicinos skyriaus vyriausioji specialistė Kristina Grigaitė, sako, jog dabar specialistai su kolegu iš Austrijos pagalba atrenka atliktus klininius tyrimus bei analizuoja literatūrą apie šią technologiją. „Surinkę informaciją ją susisteminame, lyginame, kad galėtume pa-

daryti išvadas, kokie šios sveikatos priežiūros technologijos rezultatai gydant prostatos vėžį: ar jie kliniškai pasiteisina, ar prietaisai saugūs,

koks pacientų išgyvenamumas, taikant būtent šį gydymo metodą, kaip pasikeis pacientų gyvenimo kokybė. Šiuo metu darbas vyksta

intensyviai, nes atliekant tokius vertinimus įprastai turime maždaug tris-šešis mėnesius, o dabar - tik mėnesį. Tiesa, kiekvienos technologijos vertinimo trukmė priklauso nuo užsibrėžtų indikacijų, pagal kurias ji bus vertinama. Bet, nepaisant intensyvaus darbo, tai - puiki galimybė pagilinti žinias“, - sako K.Grigaitė.

Antroji projekto metu vertinama technologija - kriobliacija. Vertinamas jos klininis veiksmingumas gydant inkstų ir prostatos vėžį. „Mūsų vertinama technologija yra šiek tiek senesnė nei kolegų, tačiau bėgant laikui ir senesnėms technologijoms reikia naujų vertinimų. Kaip ir kolegos dabar renkame informaciją, kurią reikės išanalizuoti ir pateikti išvadas. Šie mokymai ne tik sustiprino pasitikėjimą savimi bei pagilino žinias, kurių iki šiol turėjome nemažai. Jų metu išmokome dirbti kaip interdisciplininė komanda. Vertinimai dabar šiek tiek sudėtingesni, bet tai - natūralu: kuo daugiau žinių įgyji, tuo išsamiau gali išnagrinėti technologiją“, - sako Medicinos technologijų skyriaus vyr. specialistė Gintarė Kelbauskaitė. ■

KOMENTARAS:

Ludwig Boltzmann instituto (Austrija) Sveikatos technologijų vertinimo specialistas **Nikolaus Patera:**

- Sveikatos priežiūros technologijų vertinimas nėra labai lengva sritis. Visų pirma todėl, kad ji, vis dėlto, yra šiek tiek lobistinė. Sveikatos priežiūros technologijų kūrimo procesas ilgas ir brangus, todėl natūralu, kad jų gamintojai ir pardavėjai tikisi atsiperkamumo ir, dažniausiai, greito. Todėl mūsų užduotis -

šį procesą, kalbu tiek apie technologijų vertinimą, tiek jų pritaikymą praktikoje, tiek jų įvedimą į rinką, padaryti kiek įmanoma skaidresnį. Tačiau norint pasiekti, neužtenka nedidelės lokalių ekspertų grupės. Kodėl? Nes tyrimų mastai - dideli. Todėl ir yra kuriamas Europos tinklas, kad technologijos, kurios šiandien taikomos medicinoje, būtų ne tik naudojamos pagal paskirtį, bet ir ekonomiškai efektyviai.

Kartu su Lietuvos specialistais vykdomė projektą, kuris susideda iš dviejų dalių - teorinės ir praktinės. Bendradarbiaudami ieškome tinkamiausių metodikų, kad visas procesas būtų ne tik skaidrus, bet ir vieningas. Kalbant apie sveikatos priežiūros technologijų vertinimą, Austrija turi šiek tiek didesnę patirtį nei Lietuva, tačiau įvardinti mūsų specialistus kaip studentus, o mus kaip mokytojus - negalėčiau. Dalinamės patirtimi ir per šias porą savaitių, reikia pripažinti, turėjome ne vieną

proga pasimokyti ir iš Lietuvos ekspertu. Geriausias to įrodymas, kad jau trečią mokymų dieną gavome nemažai aktualių klausimų, kuriuos atsakymų ieškome kartu. Šioje situacijoje save labiau matome kaip partnerius, kurie dalinasi patirtimi. Tiesa, įgyvendinant projektą, nepaisant to, kad jis baigiasi šiek tiek vėliau, nei patys mokymai, dirbame intensyviai. Vykdyti tokius mokymus nuotoliniu būdu būtų labai sudėtinga, nes kiekvieną minutę iškyla klausimai, todėl maždaug per mėnesį esame užsibrėžę tikslą įvertinti dvi technologijas. Iš šono žvelgiant technologijų vertinimas gali pasirodyti kaip lengva užduotis, bet taip tikrai nėra. Visų pirma reikia surinkti publikacijas apie technologijas, klininius tyrimus, o surinkus informaciją reikia mokėti ją kritiškai vertinti, atsivėlgiant j laikmetį, pažangą bei daugelį kitų aspektų. Kartais, norint tinkamai įvertinti technologiją, reikia šieno kupetoje rasti adatą. ■

Lietuva - viena aktyviausių ES valstybių narių narkotikų kontrolės politikos srityje

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas nuolat aktyviai atstovauja Lietuvai Europos Sąjungos (ES) ir tarptautiniuose forumuose.

Vienas svarbiausių vaidmenų, kurį dirbdamas šioje srityje atlieka Departamentas, yra veikla ES Tarybos

Horizontaliojoje narkotikų darbo grupėje (angl. *Horizontal Working Party on Drugs*, toliau - HDG), kuri yra pagrindinis ES kovos su narkotikais politikos koordinavimo formatas. Ši grupė inicijuoja ir koordinuoja įvairių su narkotikais susijusių ES programų ir iniciatyvų įgyvendinimą valstybės narėse.

Departamento atstovų iniciatyvumo ir nuoseklaus darbo dėka Lietuva ES kontekste laikoma svarbia ir atsakinga partnere, aktyviai ir efektyviai dalyvaujanti ES teisės aktų projektų ir kitų dokumentų rengimo, svarstymo procesuose, teminėse diskusijose, ypatingai po Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pusmečio. Departamento

atstovai nuolat teikia techninę pagalbą kitoms HDG pirmininkavimo vairą perimančioms komandoms, padeda rengti dokumentus, organizuoti ir vesti diskusijas. Ypač daug dėmesio sulaukusi diskusijų tema, šiuo metu viena aktualiausių laikoma Departamento iniciatyva iškelta problema „Piktnaudžiavimas ir priklausomybė

nuo receptinių vaistų“ (*Misuse of and dependence on prescribed medicines*). Po Lietuvos pirmininkavimo ši tema ir toliau plėtojama darbo grupėje, o Departamento atstovų prašoma talkinti pirmininkavimo komandoms analizuojant ir vystant šią temą, ieškant parankiausių jos sprendimo būdų.

L.S. INF.